

STOR SPÆN

FAKT**Forskning og følelse**

Vi bringer en artikelrække om forskning og følelse i de næste numre af HUMmagasinet. Emnet er inspireret af et foredrag af adjungeret professor ved CBS, Tor Nørretranders, der mener, at videnskab også handler om at være ærlig og have noget på hjerte. Forrige interview blev bragt i september-nummeret og var med Stefan Kjerkegaard.

” Jeg er præget af 70'ernes lyst til at udvide forskningsfeltet. Vi skal forske i al slags musik. Det er der heldigvis også stor forståelse for og accept af her på afdelingen. De studerende skal møde forskere med forskellige profiler, der hver på deres måde har noget på hjerte.

DVIDDE

Hvad har Marilyn Monroe, et stærkt bidragsgen og en nagende tvivl med en lektor i musikvidenskab at gøre? I tilfældet Charlotte Rørdam Larsen en del og mere til

Af Anja Kjærgaard · anjak@hum.au.dk

Som barn drømte hun om at blive arkæolog, men hun blev lektor på Musikvidenskab. Hun startede sin studietid i 70'erne med at gøre oprør, men endte med at skulle forsvare systemet på den anden side af bordet. Og i virkeligheden er hun et meget socialt menneske, men som forsker tilbringer hun rigtig meget tid med sig selv. Modsætningerne synes på flere måder at stå i kø, når man taler med Charlotte Rørdam Larsen. Det skyldes først og fremmest, at hun er et menneske, der griber de chancer, der byder sig og er både nysgerrig og åben af natur.

Åben er hun således også en lun eftermiddag i oktober, hvor hun slår døren op til sit kontor på Langelandsgade for at fortælle os om forskning, følelser og drivkræfter.

– Jeg har egentlig interesse for mange ting. Nogle vil måske også sige, at jeg spreder mig for meget i min forskning, fortæller Charlotte Rørdam Larsen med et glimt i øjet og fortsætter:

– Da jeg startede med at læse, var der ingen, der var i tvivl om, hvad musik var, og hvor den optrådte, men i dag møder vi musik alle steder og kan lige så godt synes, at det er støj, som vi kan synes, den er vidunderlig. Og det er jo interessant, at musik ikke bare er musik, men i høj grad handler om følelser og kontekst, forklarer hun om genstandsfeltet for sin forskning.

I øjeblikket undersøger hun lyd i gamle reklamefilm, lyd i madudsendelser og i det hele taget den allestedsnærværende

lyd, der omgiver moderne mennesker. Hun møder derfor også sin forskning alle vegne. Fra muzak i Magasin til underlægningsmusik i underholdningsprogrammer.

– Der er forskere på afdelingen, der er meget mere værkorienterede, end jeg er. Jeg er præget af 70'ernes lyst til at udvide forskningsfeltet. Vi skal forske i al slags musik. Det er der heldigvis også stor forståelse for og accept af her på afdelingen. De studerende skal møde forskere med forskellige profiler, der hver på deres måde har noget på hjerte.

Valg med hjertet

Og netop lysten til at gå egne veje, følge sit hjerte og om nødvendigt flytte sig, løber som en rød tråd gennem hendes efterhånden mangeårige engagement på Aarhus Universitet. Hun startede som ung musikstuderende på Københavns Universitet, men flyttede hurtigt til Århus, fordi hun havde fået nys om, at studiet der var mere progressivt, og som hun med en mild latter lader forstå: – Progressivt var jo et enormt positivt ord i 70'erne.

Om baggrunden for valg af studieretning fortæller hun:

– Jeg valgte studieretning med hjertet på flere måder. For det første og i øvrigt totalt uoriginalt, fordi jeg havde en kæreste, der sagde, hvorfor læser du egentlig ikke musik, men jeg valgte også med hjertet på den måde, at jeg havde en meget stor interesse i musik. Jeg hørte meget musik, spillede klaver og sang i kor.

◀ Der var derfor heller ingen problemer i at komme ind på studiet, for den unge Rørdam Larsen kunne selvfølgelig både læse noder og studere et partitur. Hun fik et hovedfag i musik, og bifaget, som det hed dengang, var hun overbevist om skulle være dramaturgi, men hun mærkede efter, som hun har for vane, og fandt ud af, at hun ville lave noget helt andet.

På det tidspunkt var hun blevet ansat som undervisningsassistent på Musikvidenskab. Det var langt fra et fuldtidsjob, så hun tog på sommerkursus på Danebod Højskole. Her lærte hun at spille bas og klaver, dannede teatergruppen 4 X Rita og blev for en stund ingen ringere end Marilyn Monroe og turnerede land og rige rundt med 4 X Rita, som var en slags commedia dell'arte. Tekster og sange skrev de selv. Og selv om det ikke var akademiske tekster, der blev skrevet, så fik den senere lektor en helt anden forståelse for de kunstneriske processer, og hun fik dyrket en interesse for at spille musik på et helt andet plan.

Hun kunne være fortsat ud af den tangent, men det satte en nyopslået stilling en brat stopper for.

Stort bidragsgen

I 17 år havde der været stillingsstop på Musikvidenskab, men pludselig var der en åbning, da der blev slået en stilling op i ungdomskulturens musik. En chance hun greb, for man skal ifølge hende gribe de chancer, der byder sig. Hun søgte, fik stillingen og slog på den måde tonen an til en forskerkarriere. Det var en stor følelsesmæssig omvæltning, indrømmer hun:

– Hele min studietid havde været et opgør med alt, hvad vi blev undervist i. Jeg var jo med i alt det progressive og satte spørgsmåls-

tegn ved alt, hvad vi blev præsenteret for. Og nu sad jeg så der og skulle forsvare systemet.

I tiden som undervisningsassistent havde hun også hele tiden bevæget sig lidt på kanten:

– Som undervisningsassistent iagttager man mange ting og tænker: Hvis det var mig, ville jeg gøre det helt anderledes, men lige pludselig sad jeg der jo selv og var en del af det, jeg havde sat spørgsmålstegn ved.

Det var i 1990, hun blev en del af ”holder”. Og det har hun så været i 20 år nu og er med egne ord blevet både akklimatiseret og akademiseret. Dermed har hun også vænnet sig til at tilbringe mange timer i selskab med sig selv, sine egne tanker og lyden af fingre, der rammer de sorte hvide tangenter på tastaturet. En til tider lidt ensom lyd for et gennemmusikalsk og socialt menneske.

– Set i forhold til det at være et så socialt menneske, jeg er, så kan det da godt undre, at jeg er havnet der, hvor jeg er. Jeg er sgu nok temmelig social anlagt, fortæller hun med et rørdamsk smil om munden.

Derfor engagerer hun sig også i stort og småt. Hun har den indstilling, at bliver man spurgt, om man vil være med i noget, skal man sige ja, fordi det altid er en lejlighed til at udvikle sig. Ligeså naturligt det er for hende at sende artikler til peer review – ligeså naturligt er det for hende at bidrage til festlige arrangementer på institutniveau, fakultetets årsfest og for den sags skyld familiesammenkomster. Et meget stærkt bidragsgen kalder hun det selv, for hun bidrager til allehånde sociale og faglige projekter, og det har hun altid gjort ud fra deisen, at hvis man bidrager med noget, får man også mest ud af det.

Der er stor spændvidde i Charlotte Rørdam Larsens forskning.

– Det er måske også grunden til, at jeg enormt godt kan lide at undervise. Det gør jeg gerne, og jeg lærer også af mine studerende. Det kan for eksempel være svært at følge med i ungdomsmusikken som snart 60-årig. Som jeg plejer at sige, man kan gætte en kollegas alder ved at se på eksemplet, de fremhæver. Men der er også en masse ting, jeg bare ved, og på den måde kan der blive en god vekselvirkning mellem mig og de studerende.

Det faktum, at Charlotte Rørdam Larsen er så social, betyder også, at den sociale side skal holdes lidt på afstand.

– Det er sådan en evig opdragelsesproces, der foregår i mig. Man skal simpelthen være så struktureret for at få tid til at skrive artikler, at man også bliver nødt til at sige nej til noget og nogen.

Blandende følelser

Det hun sagde ja til for 20 år siden, forskervejen, er trods alt det vigtigste. Og som forsker og menneske føler hun sig altid forpligtet til at gøre tingene så godt, hun overhovedet kan. Men hvad driver ellers processen?

– Det er begejstring og pligt i en skønsm blanding. Krydret med frygten for ikke at gøre det godt nok. Jeg bliver meget begejstret for det, jeg laver – og jeg sidder heldigvis aldrig og tænker: Det her, det gider jeg overhovedet ikke. Men derfor kan processen godt indledningsvis føles uoverkommelig.

De mange års erfaring gør, at hun har oparbejdet en stor rutine i forhold til det at producere forskningsresultater. Det til trods så er der for hende nogle velkendte og tilbagevendende følelser forbundet med det at producere.

– Et emne, jeg skal skrive om, kan godt overvælde mig indled-

ningsvis, men når jeg får startet, er det kilde til stor glæde at sidde og skrive. Og det er fedt, når jeg kan mærke, at det lykkes – det der vokser frem på papiret. Men så snart jeg giver det fra mig, så kommer tvivlen. Er det nu noget? Er det selvfølgeligheder? Og så er frygten der. Frygten for ikke at gøre det godt nok. På den måde vil jeg sige, at jeg kan bevæge mig fra begejstring til græmmelse.

Følelser, der ifølge Charlotte Rørdam Larsen også hænger sammen med, hvem man tænker på, der skal læse ens materiale.

– Jeg tænker tit, når jeg skriver en artikel, at det er kollegaer, der skal læse det. Jeg tænker ikke, at det er studerende eller andre alment interesserede. Vi er jo som akademikere så vant til at læse med stor skepsis, og det skal vi også gøre, men det betyder, at det kan være svært at give noget fra sig.

Derfor besidder Charlotte Rørdam Larsen heller aldrig en følelse af uovervindelig. Det er hun ved nærmere bekendtskab måske også et alt for beskedent et menneske til at kunne føle. Hun går efter følelsen af at have gjort det så godt, hun kan, men som hun udtrykker det:

– Man ved også, at det altid kan gøres bedre eller anderledes.

Den nagende tvivl er med andre ord med hende overalt og den mest dominerende drivkraft, men den er heldigvis ikke så hæmmende, at hun ikke kan mærke: Så nu er den der – det her er da egentlig meget godt.

Hun blev, som nævnt, i sin tid ansat til at dække ungdomskulturens musik. Siden skrev hun blandt andet om rockmusik, om musikernes ændrede læring og om musikalsk kvalitet. Nu pusler hun i tankerne med en bog om den allestedsnærværende lyd. Stille er der aldrig i lokale 420.

